

CIARDA ALBĂ.

Narațiune poetică in 5 cânturi

de

THEOCHAR ALEXI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BRAȘOV.

In comisiune la librăria Română.

BUCURESCI.

La noua librărie a D-lui Ig. Haiman.

1879.

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201701745

CIARDA ALBĂ.

Narațiune poetică în 5 cânturi

de

THEOCHAR ALEXI.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ionel
17

BRAȘOV.

În comisiune la librăria Română.

BUCUREȘCI.

La noua librărie a D-lui Ig. Haiman.

1879.

254688

BCU Cluj / Central Library Cluj

Tipărit la Römer & Kamner in Braşov.

Precuvântare.

Trei sunt treptele poeziei: lirica, epica și dramatica.

Fie-care poet se inspiră mai întâiu prin un cântec, își descopere prin ver o doue stihuri mai lungi său mai scurte simțimântul inimei sale; își cântă dorul; își vârsă focul durerei; își bucimă bucuria. Êr poesia simțimântului de măiestrii prosodiei s'a clasificat în categoria lirică.

Pentru a fi cineva poet chiar liric, trebuie să fi primit încă din nascere darul poeziei, căci decă va deveni poet numai de scoală, cu toată învățătura sa, va bucima când ar trebui să se tînguească, și-și va vârsa focul durerei, când ar trebui să-și cânte dorul, căci poesia sa va fi artificială ér nu artă adevărată.

Natura nu suferă nici o siluire, nu scie de scoala noastră, ér adevărata artă numai pe natură să poate rezima. Poesia artificială va fi și va rămănea tot de-a-una sarbedă și netrebnică.

Poporul Român a primit dela natură un mare dar de poezie. Țic poporul și nu voiesc nici de cum a confunda acest cuvânt cu țicerea de națiune. Căci, pe când poporul din mijlocul său a promovat tot de-a-una adevărați poeți, națiunea, pe lângă pleiada „nemuritorilor“ nostrii — a produs o mulțime de poeți, care n'a fost în stare a-și câștiga un loc cuviincios nici

măcar pe prima treaptă a poeziei, de cum să ajungă pe planul epic, pe care barzii din popor, au cuprins un spațiu destul de larg. Dovadă cântecile numite „bătrânesci.“

Precât e de bogată literatura română în producțiunii lirice: atât este de lipsită de poezii epice. (De opere dramatice n'avem ce vorbi acum.) Acestea le am spus cu privire la poezia de artă ér' nu la poezia populară.

Afară de „Aprodul Purice“ din pana ilustrului C. Negruzzi, pe care însuș V. Alexandri îl numește cel mai de frunte prosator român, după cum și este în adevăr; afară de „Dumbrava roșie“, a laureatului principe-poet V. Alexandri; și în fine afară de: „Miron și Florica“ idila lui Iacob Negruzzi a fiului demn de tată-său C. Negruzzi, eu unul nu am cunoștință de nici o lucrare originală română în genul epic, care să fie demnă de imitat.

Cele două dintăie opere, de și eminente în toate privințele, are să-și mulțămescă popularitatea, respândirea lor în cele mai depărtate cercuri, mai cu samă subiectului lor eroico-patriotic. Într'o epocă, unde se perdue până și urma unui prilej, prin care România să-și poată arăta hărnicia ei în fața lumii, unde sugrumată prin voința unanimă a puternicilor ei vecini, lăngezea în trândăvia inacțiunii său ce era mai rău, să freca în interior, în această epocă, imaginele mărețe ale unui trecut glorios, trebuia să fie pentru rîvnitorul de mărire popor, investite cu un farmec coplesitor; deci operele, coprinđend atari imagine trase de penelurile unor artiști nemuritori, trebuiă să întimpine admirațiunea universală.

A treia scriere epică, citată aici, idila Miron și Florica, nu presintă acelaș sujet măreț; nu este un mândru tablou istoric, ci un modest peisagiu. Toată atracțiunea sa zace în coloritul plăpând, care ne farmecă inima cu o mulțămire nedefinabilă lăsând mintea noastră în un repaos liniscit. Și totuș, când a fost vorba să aleg între cele trei capete de operă, pentru a scoate una din ele în lumea cea mare, prezentându-o înțelegintei Germane prin o traducere în limba lor, alesei modeste idilă, preferai peisagiul cel pacinic, plinului de viață tablou istoric.

Pentru ce?

Pentru că streinul nu putea gusta cu acelaș simțiment ca Românul descrierea faptelor mărețe, săvârșite de eroii străbuni; pentru că streinul a cărei generațiune de acum, nu aușise încă de Români decât numai ca de nisce vasali ai Turcului, ar fi luat o asemenea descriere drept o fanfaronadă copilărească. Astfel eu în loc de a recomanda literatura Română, aș fi expus-o să fiă desconsiderată spre ocara istoriei necontestabile și spre hula frumosului și a sublimului.

Alesei deci idila Miron și Florica, și făcui bine, căci tabloul de viață țerănească, depins prin versurile lui Iacob Negruzzi cu atâta măestriă, plăcù Germanului, care găsi într'insa pe lângă farmecul clasicității încă și atracțiunea de care tot de-a una este însoțită descrierea obiceiurilor streine. În adevăr această idilă fu întimpinată de criticii germăni cu laude călduroase.

Succesul dobândit astfel în însuflă dorința de a mă încerca și eu pe acest teren al poesiei, prezentând Românilor un poem epic original.

Acum se născu întrebarea, ce fel de sujet să-mi aleg.

Să iau ver o episodă din viața vechilor eroi? ver un fapt măreț, ver una din isbăndeile minunate? Nu puteam, căci lumea nu se mai interesa de fapte bătrănesci, acum după ce se desceptase leul român, și săvărșise minuni pe câmpiile Bulgariei. Sujet eroic numai din cea mai recentă istoriă aș fi putut alege, căci la vechituri numai voia să asculte nimeni. Dar mă tređii pré târđiu! Alții, mai sprinteni decât mine mi-o luaseră pe dinainte cu: „Plevna,“ Grivița,“ cu „Curcani“ și „Roșiori,“ repetând aceste sujete cu și fără grafiă până 'n infinit. Nu mă putui decide de a arunca pe fiitorul copil al musei mele in acest noian — acum eram să đic cancan, poetic.

Aleseı deci sujetul, pe care 'l veți cunoasce, decă veți avea răbdarea de a ceti următoarele versuri; ér cetindu-le, binevoiti a fi cu indurare, și a le lua in nume de bine, chiar decă — in contra dorinței, ba chiar in contra asceptărilor mele, s'ar intimpla, să nu vă fiă după plac.

Brașov in luna lui Mărțișor. 1879.

AUTORUL.

Cântul I.

Vremea vechiă.

In casă la holteiul bătrên, dar bun glumeț
Mergeam noi cât' o dată, pe când eram băieți,
Ca s'ascultăm cum spune amicul cărunțit
De lucruri din vechime și câte a pățit,
Pe când era el june și negustor vestit,
Pe când trăgea el mărfuri de fel de fel cisit.
„Acum e lesne treabă d'a fi neguțător,“ —
Țicea bătrênul nostru cu în ton impunător —
„Acum te duci in cale cu frac și cu baston,
Și șezi ca prin odaiă pe pernă in wagon.
In vremurile mele pe drum până să pleci,
Cu multe și mărunte căta ca să te freci,
Erai silit să afii un car și călușei
In stare ca departe s'ajungi mergând cu ei.
Merinde indestule cătai să duci cu tine,
Căci altfel de stomahu-ți Țeu nu era prea bine,
Și de mâncări scăđute p'acolo nu sciai.
In Țioa cea dintăiă mergeai cum mai mergeai,
Dar calea mai departe cu cât se tot lungea
Tot astfel și uritul in car te cuprindea,
Picerile ne 'ntinse ședând se inceleșta. —
Lăsați-mă nu-mi spuneți de vechia vremea mea
Nebun cel ce oftează și plânge după ea.“ —

La aste vorbe aspre din cap noi clătinam,

Căci cu ocara ceia de loc nu ne uneam.

„Sârmana vreme vechiă, — diceam decî morăind —

„Părinții noștri doară mai bine vor fi scind,

Cu cât era mai bună, ca vremea de acum;

Adese ori la cină grăind de ea, ni-o spun.“

Apoi din morăire schimbându-ne in glas,

Vorbeam cu graiul tare și cu aprins obraz :

„Dar Domnule, ean spune, câștigi acum atât,

Ca și in vremea vechiă pe care ai hulit?

Acum se 'ntrece lumea, aleargă fie cine

S'ajungă intre semenî mai mare și mai bine.

Nu scii de concurență de traiul amărit,

De lupta nesfîrșită în veacul cest urît,

In care necinstitul d'asupra sus remâne

Pe când cinstitul n'are, cu ce să-sî ia el pâne?

Deu, nu mai e credință in lucrurile sfinte,

Și nu e umilință de fiu cătră părinte,

Și sluga nu e slugă, stăpînul nu-i stăpîn!

De cât la bani la alta ađi nu te mai inchini.

Ba vremea-i rea acuma și nu e cum a fost,

Atât doar înțelege chiar omul cel mai prost!“

Bătrênul in tăcere pe noi ne asculta,

D'a noastră infocare a milă cam zîmbea.

„Mai stați puțin,“ ne dise in pripă răspundënd, —

„Căci voi cu vremea nouă ați pus un prea rău gând;

De vremea cea bătrênă cu laudă vorbiți,

Pe când pe ea voi numai din spuse chiar o sciti.

Aflați, că vremea nu e, nici bună, dar nici rea

Ci chiar ca o hărtiă nescrisă este ea!

Și binele și răul tot voi pe ea îl scriți

Vorbind de vreme astfel pe voi vă ocăriți. —

„D'am fi noi numai singurî in lume pe pământ“ —
Strigarăm toți d'odată și invrăjbiți vorbind, —
„Atunci ar fi cu dreptul d'al d'astea să ne spunî!“
„Sciu fețiî mei prea bine, că voi toți sunteți bunî,“ —
Response ér bătrênul, apoi mai dîse el:
„Și eu in tinerețe, fiind un băețel,
Dela părinți tot astfel de vorbe auđiam,
Și eu tot vremea vechiă cu ei o lăudam.
Căci ei era de viță, ce-i dîce burgezească,
Deprinși cu ușurință prin lume să trăiască,
Cu privilegiu patente și alte nedreptăți,
Feriți de multă trudă, greoi de rău invăț
Cu vremea însă lumea din somn a tresărit,
Spre toți cei cu patentă urgiă s'a pornit.
Părinții mei atunce s'au plâns, s'au văerat,
Să blastăm libertatea pe mine m'a învătă,
Voi dragii mei vă plângeți de vremea ce s'a dus,
Voi cari toți vă trageți din viță de supus.
De scumpa libertate p'atunci nu să scia,
Nedreapta tirăniă prin lume stăpînea.
Părinții vostrii însă de clacă au uitat,
Căci dēju ei după dînsa, sciu bine, n'au oftat.
Iș plâng ei tinerețea, nu vremea cum era,
Căci vęd pe dî ce merge cu căt era mai rea.
Vorbiți de folosință și spuneți de cîștig,
Dar de robia cruntă nu pomeniți nimic.
E drept că sluga slugă atunce remănea
Și nici odat' p'o treaptă mai naltă n'ajungea.“ —

Cam aste ș' încă alte bătrênul ne spunea,
Când vorba dêspre timpurî pe noi ne ajungea,

Apoi luându-și sama d'o dat' s'e întorcea,
Și ér de drum și cale din vechiū ne povestea.
Dar noi ca toți băieții in contra i făceam
Și érăș calea vechiă cu foc o lăudam,
Ȑicēnd, că nu s'ă poate s'ă fiă ađi mai bine,
Căci este mai cu risic a merge cu mașine,
Că nu numai primejdia ar fi cu mult mai mare,
Ci că nici poesiă nu afli ađi pe cale.
Au nu era poetic a merge p'unde vrei
Și orī unde ți-ar place s'ă te opresci, s'ă stai?
Ér drumul t'eu de astăđi îț e in fer croit,
Și mergi tot fără ticină, căci totul e pripit.
Ađi afli de mâncare pe drum, dar ce folos,
Abia te-ai pus la masă și étă că te-a scos
Din tabiet și poftă cu clopot sunător
Mânându-te a goana in carul pornitor.
Voiesci, ca s'ă ți mai spunem de fumul gros și greu,
De vuetul cel strașnic, ce durduie mereu?"
„Destul, destul ajunge, — bătrēnul respundea,
Și astfel vorba lungă d'odată ni-o tăia, —
„Destul, căci limba voastră ca trenul s'a pornit,
Și alta și tot alta intr'una ați vorbit! —
Vē dragă poesia cea vechiă de pe drum,
De vreți ca s'o conoașteți, ve spun de ea acum.

Cântul II.

Pusta.

Vă plângeți de ințeleală, fiind că nici odată
Prin pusta unguerească cu carul n'ați umblat,
Căci decă ver o dată p'acolo ați fi mers,
Din mintea-vă uritul nu cred că s'ar fi șters,
Chiar astăzi când v'ați duce cu carul cel de foc
Ați vrea mai grabnic încă să treceți prin cel loc.
Țic loc și nu țic locuri de și adese dat'
In depărtare lungă s'arată câte-un sat,
Dar orizontul astfel de rare ori se schimbă,
In cât a ta privire in dar prin giur se plimbă,
Căci nu veți alt nimica, de cât ce ai vădut,
Și nu sci alt nimica, de cât ce ai sciut.
Er' decă monotonul de mers te a adormit,
Și peste ore multe din somn ai tresărit,
De sigur ți se pare, că tot in loc ai stat
Căci mai nimic in giuru-ți d'atunci nu s'a schimbat.
Precum pe marea largă când mergi intr'un vapor
Nu veți nici o schimbare de seara până 'n zori,
Tot undele acelea și tot aceiași nori,
In cât călătoria îți pare fără spor:
Tot astfel și pe pustă intinsele liveți,
De drumul tău brăzdate nemărginit le veți.
Fântăna cu prăjina ce 'n stînga părăsesci,
Când te descepi din somnu-ți in stînga le găsesci,

Și erăș veđi pe barza pe lîngă lac pășind
Ș'auđi in depărtare doi căni in sec lătrând.
Spre dreapta insă erăși cocioaba o zăresci
Și clăile cu fēnul tot lîngă ea găsesci....
Ce amintire scumpă, dar plină de flori,
Im pomenesce clăia de fēn mirositor!
Dar vorba nu e bine s'o iau pe dinainte
Și să mī încure povestea prin graba de cuvinte.
M'intorc deci unde stasem, să nu rup firul lung,
La cele pomenite cu vremea o s'ajung. —
Vorbeam de pusta largă și par' că vē spuneam
Cum toate neschimbate chiar după somn gāseam,
Đicēnd: precum fusese cānd ochiī ai inchis!
Așa veđi tot și toate, cānd erăși i-ai deschis.
Chiar cele doue turle departe ce-ai vēđut
Cu carul tēu in fugă de u par' că s'a 'ntrecut,
Căci nu-i deosebire de turlele d'ātunci,
Precum nici chiar de satul in care a s'ajungi.
E tot ca și acela prin care ai trecut,
Pān să adormi in caru-ți tu încă n'ai putut.
Aflānd c'ai mers o postă ș'o bucățică încă,
Te prinde o mirare nespūsă de adîncă,
Ēr' căscătura gata grozav o isbucni
Pe jumētate cale pe buză-ți s'a opri,
Ba chiar și a suride te vei cerca puțin,
Uitānd pentru o clipă de cel urit cu chin,
De-i sci că bucățica aici pe ungresce
Mai lungă de cāt postea cea 'mpărătească este.
Dar gura descreșită curēnd să va 'ncreși,
Cānd ér' la drum cu silă vei sta a te gāndi. —
Ci étă poesia! Eu nu cred că doriți,
Ca ver o dat' in faptă d'aproape s'o priviți." —

„Greșesci, și încă tare“ — așa i respundeam,
Și nici de cum in glumă ci serioși vorbeam.
„Ce este poesia? Au lucrul grandios?
Și ce e pentru omul necontestat frumos?
Născut in astă țeră de munți impresorată,
Iț pare că in lume nu-i altă mai bogată,
Și nu e mai frumoasă ca țeara noastră scumpă
Pe care totuș alții nici ochii nu-și aruncă,
Dar noi copii țeri cântăm extasiați:

Pe culmea cea mai naltă a munților Carpați
Se 'ntinde o țeră mândră și bine cuvântată,
De Domnul intre toate iubită și ornată.
Și seamănă cea țeră a fi un larg palat,
Măreț, intins și luciu, in care-i aședat
Cu har și 'mbelșugare tot ce-i mai grațios,
Și mai măreț in lume, mai bun și mai frumos.
Un brîu de munți o 'ncinge, ca zidul o cetate,
Dintr' insul ici și colea si 'ntinde să desparte
Și merge până 'n centru-i ca proptitoare valuri,
Un șir de dealuri nalte, mărețe pedestaluri. —
Și mai presus de brîul muntos de prin pregiur,
Se 'nalță doue culme mai nalți ca cei lalți muri,
Cu fruntea incununată d'o rară diademă
D'a luciei ninsoare pré falnică amblemă.
Ca duoi giganți stau denșii la ambele fruntare
Și necurmat iș cată in față fie care.
Păduri se 'ntind stufoase in cari ursul umblă
Ca domn cu stăpînire in voia sa să plimbă.
Aproape d'aste locuri cu clima cea geroasă
Se 'ntind pămënturi șede și large și mănoase,

In carii bivoli negrii a lene dormitează,
De plaiu depărtate in somnul lor visează.
Și astfel mēda noapte trăiesce împreună
Cu mēda ȃi aice in armoniă bună.
Aici ștejarii, braȃii trufași spre cer înalțã,
Coroana lor bogatã de fragedã verdeatã,
Țr colo e o mare de grãu și de porumb,
In care cãlãrețul sē perde de afund.
Aice o livade cu flori mirositoare,
Pēraie cristaline curgēnd rãcoritoare,
Cascade, cataracte mugind cu groazã mare,
Ce peste stãnci grozave in nori de spumã sare.
Curgēnd mai inspre vale pērãul rēcoros,
Sē schimbã și sē face un riu mãiestuos
Și riuul prãvãlesce in albia-i afundã
Comori de aur galben cu fie-care undã.
Pe viia de pe dealuri, alt aur curgãtor
Resare 'n vița deasã . . . cel vin imbãtãtor!
Așa e veȃi Ardealul, așa e țera mea,
Și d'a voi destinul murim toȃi pentru ea! . . .

Veȃi nene ce simțire in sēnul meu nutresc,
Dar rēu nici chiar de pustã sã ȃic nu indrãznesc,
Cãci cea cãmpiã seȃã de noi muntenĩ hulitã,
Sã ȃice cã-i cu farmec și ea impodobitã.
Cã are climã linã — nu durã variatã,
C'acolo și viața mai rar e sbucimatã.
Plãcerile cãmpiei, ȃic, cã sũ mai delicate,
Și trebuiesc in pace, netulburat gustate.
Cã stãncile vırfoase, cascada spumegãndã,
Și cataractul groaznic pe ei iĩ inspãimãntã,
Pe cãnd pe noi cu farmec poetic ne incãntã. —

Torentul e al nostru, al lor e linul rîu,
Stejarul e al nostru, al lor mînosul grîu,
La noi varietate, la ei statornicie!
Mai bun resboiul vecînic, cît pacea au să fie? —
Prin monotoane cîmpuri susîi cã ai trecut,
Atunci minunea pusti de sigur n'ai vîduț.
Adeseori s'aratã pè cãmpul șed și lat,
Un chip de nãlucire mãreț și resfãțat.
Palaturi de rubine și cete cu șalvare.
Cãmile inpodobite cu scumpe de covoare!
S'aratã Libanonul cu cedrii cei faimoși,
Apoi ér caravane de cãlãtori pompoși,
Ér nu tot munții ceia și tot acele vãi!
Ce e mai variu oare, cest chip ori munții tîi?
Ér omeni p'acolo mai veseli de cãt noi,
Trãesc, și sè desfata și nu sciu de nevoi! —
Am ascultat bãiete la toate, ș'am tãcut —
Response-acum bãtrênul, — „dar pré te-ai intrecut,
Cãci nu e neam in lume mai crunt și mai tîlhar,
Ca vița de p'acolo cu sãnge de tãtar.
Din cele ce voi spune, de mē veți asculta,
Dreptatea vorbei mele indata veți vedea.

Cântul III.

Ciarda.

Pe lângă râul Tisa, aproape de un lac,
Era un han, o ciardă o casă de conac.
Aici adese oare p'atuncea conăceam,
Căci mai tot înspre seară p'acolo ajungeam.
Clădirea era mare, pustiă, alb spoită,
Stătea în pusta largă și nu era 'ngrădită,
Numai de fân în claie era impresorată,
Ce nu lipsea d'acolo, cât știu eu, nici odată.
Hangiul era ungur, hangioaca ungurancă,
Cu fața prea blăjîină și bună gospodancă.
Un papricaș ca dînsa doar nimeni nu gătea,
Nici gulașul ca dînsa vr'un om îl potrivea.
Avea tot carne bună, d'un gust și de-o dulceață,
Dar tac — să nu m'apuce cumva vr'un rău de greață.
Bărbatul ei hangiul prè mult mă 'ndatora,
Căci dînsul tare bine de caii mei vedea.
D'aproape cunoscîntă făcusem eu cu ei,
Pe fața lor cinstită puneam un larg temeiu. —
Adesea prin cea pustă de jafuri audeam,
Ba chiar cu jefuiții pe drum mă întâlneam,
Spunîndu-mi că în ciarda cutare sèu cutare,
În somnul lor cel dulce tîlharii îi calcară.
Atunci de groază mare firesce mă împleam.
Și ca s'ajung la ciardă îngribă stăruiam.

Căci ca la vechii prietini nici chiar acas la mine,
Nu mă credeam sîrmanul mai sigur și mai bine.

Era spre primăveră, acum vr'o cinci decii ani,
Când ér spre ciarda albă in drumul meu soseam.
Hangiul era vesel, hangioaica ocupată,
Căci ciarda era plină de oaspeți indesață.
Țiganiî din lăută la ciardașe trăgeau,
Flecăi cu plete negre sārind mereu jucau,
Ér' oamenii in vîrstă din cupe vin sugeau
Ciocneau des intre sine și bēnd la joc priveau.
Când am intrat in ciardă cređui că e vr'o nuntă,
Dar veselie casei mi se păru prea cruntă.
Apoi nici o femeia la masă nu ședea,
Și nicăiur prin casă vre una să vedea,
Un lucru foarte straniu, ba chiar ațițător,
Și când băgai in sēmă mă luâ ca un fior,
Căci în veni a minte de cele ce îș spun
Adese călătorii, când se 'ntîlnesc pe drum.
De hoți cu plete negre, jucănd și banchetănd,
Și călătorii pacinici cu barda ucigănd.
O dată chiar in carte sciu bine că ceti,
D'o doamnă, d'o grofină, la bal cum o porni,
Din sat in vecinie, ea singură c'un domn,
Și cum au mers ei noaptea perđēnd intregul somn,
Și cum și ei in ciardă de jucători au dat,
Și cum grofina doamna cu ei toți a jucat.
Grofina fiind doamnă și bună jucătoare,
Scăpase neucisă; dar eu scăpa-voi oare?
Așa cu frică mare in mine me 'ntrebam,
Și chip de mântuire să aflu mă sileam.

Țiganiî din lăută mai tare tot Țiceau,
Flecăii din călcăie mai aspru tot dedeau.
Era un sgomot mare adevărat vîrtej,
Simțeam cum mi sê stringe a sec al meu gîtlej.
Cu nici un preț din lume, așa eram decis,
N'aș fi rămas in ciardă, mai bine 'n cîmp deschis.
Apoi in urmă eară așa am cugetat,
Că chiar pe drum afară cu greu aș fi scăpat,
Căci cei țilhari pré lesne cel drum mî-ar fi tăiat.
Cam astea ș'incă alte prin cap mi se 'nvêrteau,
Și cumpêtul gîndirei de tot mi'l zătigneau,
Cînd eată cã hangiul prea tainic îm grăiesce,
Să dorm in car afară șoptind mă sfătuiesce;
Căci sgomotul din ciardă mî ar fi cu supărare,
Cu mult mai lin și bine aș odihni afară,
Apoi odaia ^{BCU Cluj / Corina University Library Cluj} n care dormiam de ordinar,
Era ađi ocupată d'un negustor porcar,
De cela care colea in colț sê ospêta
Cu cei din giur adese ciocnea și inchina.
Hangiul bravul prieten, și el e ingrijat,
— Gîndeam atunci in mine, — și mî dă mintosul sfat,
El nu vrea să mă sparie, să mî spună cã sunt hoți
Flecăii și bătrîniî și cei l'alți oaspeți toți,
Afar de unul poate, ce Țise cã-i porcar.
Cu toate astea sfatul nu fuse in zadar,
Căci eu vedënd cã omul de mine se 'ngrijia,
Făcui așa cum dênsul pe mine me 'nvêta.
Acum cu pacea minții și foamea mi se 'ntoarse,
Cerui deci de mîncare; d'ar n'avea de căt oase,
Căci oaspeții mîncase tot ce era cîrnet,
Și m'aleseiu cu foamea alături c'un banchet.

Păn' să mă duc afară, ca să mi ascern in car,
Privii puțin cu pizmă la grosul de porcar,
Căci dânsul norocosul avuse ce mânca,
Pě când o foame mare grozav mă sfășia.
Și el ședënd la masă de teamă își ridea,
Cu toți tâlharii frate de cruce se prindea.
Ce-i drept banchetătorii nimic nu-i a făcut,
Ci 'n altă neagră cursă sërmanul a cădüt.
Când mă gândesc acuma de câte ori am stat,
Tot in odaia ceia cu nopți intregi culcat,
Mě mir, cum de scăpasem! . . . dar ce ȃic, ce vorbesc
Pré repede d'o dată inspre sfirșit grăbesc.
Stăți să le luăm de-a rîndul, pre cum s'a petrecut,
Și cum atunci acolo cu ochii am vędüt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eșii flămënd din ciardă, lăsându-i banchetând,
La ciardașe nebune neobosiți jucând.
Era cam frig afară, un cer de tot senin,
Cu sclipitoare stele nenumărat de plin,
Un vânt de primăveră puternic adia
Prin trestia d'alături cu vuet șuera.
Era ca voci plângēnde, ca țipete de prunci,
Ca vaete de oameni, pe cari i străpungi . . .
In ciardă incetase acuma mai de loc,
Și sgomotul lăutei și tropotul de joc.
Eu stam pitit in caru-mi pe perină lungit,
Și ascultam la vuet din nou inmărmurit.
Mi să făcea că vine acum toți cei tâlhari,
Ca să mă jefuiască, să mă ucidă 'n car.
In adevēr din ciardă de-a rîndul ei eșiră
Și unii chiar plecară, ér alții zăboviră.

Eu 'm rețineam suflarea ca să aud mai bine,
Să știu, decât să duc ei séu vin cu toți spre mine.

Urla mereu prin trestii cu hohot și țipare,
Și nu puteam aude de urletul cel mare.

Dar vântul fără de veste și glasuri îm aduse,
Și auđii cum unul o mare vorbă spuse:

„Să omorîm pe cela ce doarme colo 'n car,
De nu voesci s'ucidem pe grasul de porcar“! —

Fusese armoniă cel urlet depărtat,

Cu vorba cea păgîină d'acum asemănat.

Doream să isbucnească orcanul cel mai crunt,

Să ducă pe spurcații in iadul cel afund.

Dar vântul chiar atunce puțin să linisci

Și vorba începută deplin o auđii:

„Să omorîm! răspuse un glas cam răgușit, —

Dar nu acum fêrtate, căci nu se potrivit.„

Porcarul să trăiească, căci pré l'am indrăgit,

De când paharul vesel cu mine a ciocnit.

Ér negustorul cela“ — aici un vuet nou,

Séu frica fără de seamă făcu să n'auđ eu.

Mă ridicai pe pernă ținându-mi capul sus,

Și intindeam urechia mai bine să auđ.

Urla, urla cu țipet și strașnic șuera,

Și vorba tîlhărească nu să mai audea.

Ér când șuerătura puțin pe loc stătu,

Pe ducă find tîlharii, așa mi să păru,

Și par că răgușitul in ducă ar fi spus:

„Porcarul mi-este prieten și cugetul am pus,

Fiindu-mi drag sêrmanul de rele să'l feresc,

Deci nici pe negustorul să vatăm nu 'ndrăsnesc,

Căci fără gălăgiă noi nu l'am mântui,

Ér auđind vr'un trapăt porcarul ar sări!“ . . .

Aice erăş vântul cu răcnet isbucni,
Urechia-mi destupată din nou în asurdi,
Stătui așa o vreme abia mai resuflând,
Cuprins de ferbințeală și totuș tremurând,
Dar să vă spun intogmai cât timp am ascultat,
Și când de osteneală cuprins ér m'am culcat,
Aceasta nu-s' în stare; eu insum nici odat'
Cu toată stăruința curat nu am aflat.
De sigur nici atâta nu cred că aş fi dis,
Că n'ar fi fost năluca cea spaimă, séu vr'un vis,
Căci nu știu, să mă taiă. Atâta mi-e în gând,
C'a doua dimineață me pomenii flămând.
Eram topit de foame, slăbit de străduire,
Și nu aveam nădejde ca să mi reviu în fire,
Căci nici acum în ciardă afar de vin vr'un pic,
Fiind de dimineață, gândeam n'a fi nimic.
Dar totuș cum e omul: să 'ncrede în noroc,
Chiar când a sa nădejde i s'ar fi stins de loc,
Nici eu fără de 'ncercare să plec nu am voit,
În ciardă decî d'acolo din caru-mi am grăbit.
Ér când intrai pe ușă d'o dată am simțit,
Miros de sânge proaspăt; chiar pete am zărit,
Și încă pete roșii; atunci am socotit,
Că a tăiat hangioaica vr'o vită negreșit.
Acum stetea la masă hangiul lângă ea,
Și dintr'o pungă lată bani albi ei număra,
Zărindu-mă în ușă hangiul tresări,
Hangioaică cea blăjină d'o dat se 'ngălbăni.
Ci étă-i cum se spariă gândii acum zîmbind,
Doar căci cu bani în mână și numerând îi prind.
Dar astfel e cojanul, sghîrcit și ne 'ncređut!
Să nu stric prieteșugul, făcui că n'am vedut.

„Hangioaică jupăneasă,“ — ȕisei apoi smerit,
„Au numai pentru mine tăiatul ai pripit?
Vișelul séu purcelul ce astăȕi ai junghiat,
E pentru mine lele d'un preț nemésurat.
Ean dă-mi o bucăȕică, dar dă-mi cât de curénd
Căci pier stând in picere așa sunt de flăménd.“
La 'ntăiele cuvinte hangioaica sé 'nroși
Apoi inspre hangiul cu ochi speriați privi.
Acesta strinse bani, făcénd nevetei semn,
Ca cum ar fi de lipsă să-i dea ver un indemn,
Căci ea schimba la fețe și vorbe înghîna,
Și nu știu câte toate pocite în spunea.
Că n'a junghiat nimica! — apoi luându-și seama
Că-i roșie de sânge și rochia și năframa,
In ȕise că se duce să mi facă ea îndat,
Precum în place mie un papricaș bogat.
Sé duse. Noi stăturăm hangiul și cu mine.
Eu acceptam mîncarea, el puse bani bine.
Din vorbă una alta in trecăt am aflat,
Că cel porcar d'a séră atunci chiar a plecat. —
Hangioaica în aduse mîncarea acceptată,
Mâncai cu poftă mare așa ca nici odată.“
Aici povestitorul d'o parte sé plecâ
Și cu nespusă gréță incetinel scuipâ.

Cântul IV.

Chibzueli.

Și ai mâncat cu poftă? acuma întrebarăm,
In ast mod să urmeze pe el îl indemnarăm,
El însă nu răspunse. In gânduri cufundat,
Stătu mai multă vreme. Sciindul noi ciudat,
Nu ne mai incercarăm pe el a'l indemna,
Tacend deci, asceptarăm povestea a și urma,
S'aflăm ce să făcuse porcarul, căci simțeam.
Că el nu să dusesse din ciardă tam neseam.
Nici petele de sânge pe gios imprăștiata,
De noi ascultătorii nu fură de uitate. Cluj
Apoi și papricașul cu strania-i dulceață,
De care el vorbise cu laudă și greață,
Pe gânduri de tot neamul și chibzueli ne puse,
Cu fel de fel de chipuri ideia nă-o impluse.
Din nou bătrênul prieten povestea sa urmând,
Cu vorba sa schimbată ne puse pe alt gând.
„Mă săturasem bine“ — ne țise el acum,
Dar prea mă lăcomisem sfârșind cel lung ajun,
Și nu-mi prii mâncarea, ba chiar mi să plecâ,
Incât un rău de friguri pe loc mă apucâ,
Cu toate, că p'atuncea sêrmanul nu sciam,
Ce straniă mâncare a gréță mistuiam;
Mânat d'o siluire nespusă de grozavă,
Grăbii să plec din ciardă indat făr de zăbavă.

In aerul cel slobod mă ușurai puțin,
Pân să sosesc in Pesta uitai de rău deplin. . . .
Dar dragii mei acuma destul v'am povestit.
De spusa mea cea lungă sunt tare ostenit,
Voiesc să mai resufu și să mă odihnesc,
Și altă dată erăș, de vreți, vă povestesc.“
La astă amînare cam rău ne-am supărat
Și fără doar și poate d'odat ne am depărtat.
Cu capul plin de gânduri și necăjiți ne-am dus
Și ér pe tâlcuire și chibzuieli ne-am pus.
V'o spun, să sciți de bine“ — pe drum mergënd am ȑis —
„Că pe porcarul cela in ciardă l'a ucis.
Ci nu din întîmplare, cu pregătire chiar,
Căci pe bătrênul nostru nu 'l puse in zadar,
Să doarmă 'n car afară, ér nu in ciarda lor,
Ci pentru ca să gate vorbitul de omor.
Bătrênul taina ciardei nevrënd ni-o a trădat,
Căci povestind ne ȑise, că s'ar fi minunat,
Cum a putut să scape din cea odaiă chiar,
In care el dormise mai des ca cel porcar.
Vorbi de sânge proaspăt, spunënd c'a mirosit;
De pete pomenise, ȑicënd c'ar fi zărit;
In fine arătase sërmanul gréȑă mare,
Când îș reamînȑise de strașnica mîncare.
Ȓeu strașnica mîncare, scărboasă și spurcată
Căci din porcar belise de sigur vr'o bucată,
Hangioaica când se duse femeia blăstămată,
Bătrênului un gulaș in grabă ca să-i gată.“
Cam astfel întîmplarea mintos o tâlcuiam,
Și toate petrecute prin gând le potriveam.
Mi să făcea nălucă porcarul omorît,
Par că 'l vediam cum zace în sânge mohorît.

Par că vediam cum vine hangioaica cea blăjână,
Acuma ucigaşă dar tot de farmec plină,
Să taiă o bucată din coasta lui cea grasă,
S'o frigă şi s'o pună drept papricaş pe masă.
Ba auđiam cuřitul in carne cum scîrşnea
Când pe porcar sërmanul hangioaică 'l ciocîrtea.
Aşa mă iritase povestea ce-auđisem,
In cât in modul ăsta visănd o tîlcuisem.
Dar nu sciam bătrênul oar când va fi aflat
Ce papricaş în ciardă atunce a mâncat,
Şi cum omorul crâncen pe faţă a eşit
Şi cum şi când şi unde şi cin l'a săvêrşit.
Bătrênul n'arătase, că el s'ar fi temut
Atunci de astea toate, căci nu ar fi tăcut,
Ci ne-ar fi spus el teama. De sigur altă dat'
De astă faptă cruntă apoi va fi aflat.

Cu toată supêrarea a doua ęi spre seară
In casă la holteiul ne adunarăm érá,
Căci nu puteam reřine cea rîvnă muncitoare
A sci cu amenuntul cum toate sê 'ntîmplară,
Şi decă pe porcarul cum noi am chibzuit
Hangioaica ciocîrtindu-l l'a fript şi l'a prăjit.
Indată pe bătrênul cu zor l'am intrebat
Spunendu-i cum şi ce fel povestea-am deslegat.
Dar el făcêndu-şî cruce, de noi s'a minunat.
— O minte ca a voastră, — a ęis — chiar când eram,
Bărbat in toată firea, ce-i drept eu nu aveam.
Dovadă că atunce când tot s'a petrecut,
Nici barim gând de rele prin minte mî-a trecut.
Omorul, cum ghîcireři, atunci s'a intîmplat,
Ér eu cu mult in urmă de faptă am aflat.

Apoi să ȳică omul, că nu e propășire,
In neamul de pe lume ș'in omeneasca fire.
Voi nisce copilandrii pe nicăiri umblați,
Mai bine ca pățiții d'atuncea judecați!
Ci nu e vr'o mirare, căci cărțile d'acum,
Trecutul, petrecutul tot pe intreg vi'l spun.
Și vremea cu cât trece mai multe adunați,
Și minte din pățeniî streine invēțați.
Noi însē 'n vremea vechiă duceam mai mult necaz,
Deci să 'nvēțăm din carte nu prea aveam rēgaz,
Și chiar deacă ver unul rēgaz ar fi găsit,
Din cărțile d'atuncea nu s'ar fi pricopsit." —
Ca să'l oprim din vorbă pe prietinul bătrēn,
Căci prea ne prăpădise d'a nerăbdărei chin,
Cu toți ne siluirăm a-i face după plac,
Cu semne d'admiraie dediam deci toți din cap.
Mai spuse una alta de noue născotiiri,
De fulgerul ce ți duce chiar graiul viu pe fir,
Apoi îț dă lumină ca soarele lucind. —
De aborul ce lucră cu clocot șuerind,
De câte și mai câte cum-i trecu prin gând.
Ca să'l oprim din vorbă pe prietinul bătrēn,
Căci prea ne prelungise al nerăbdărei chin,
Mai tare ne silirăm a-i face după plac,
Mișcând din nări și gene dediam mereu din cap.
El însē ne mai spuse d'a noastră vērtoșie
De noua românească slăvită vitejie!
In fine tot ajunse la țelul mult dorit,
Povestea incepută așa a isprăvit.

Cântul V.

Descoperirea.

Când mă 'ntorsei din Pesta stătui ér in conac,
Precum mă 'ndatinasem in ciardă lîngă lac.
De asta dată insă găsiî acolo trași,
Mulți cărăuși și togmai d'aici de prin oraș,
Căci pe atunci negoțul pe osii să făcea,
Și cărăușii nostri departe se ducea.
Era cam mulți fărtații din altă di sosiți,
Prin neajuns acolea din calea lor opriti,
Căci unuia din trînșii, chiar celui mai fruntaș
Doi cai i se furase din cei mai țepănași,
Și astfel zăboviră cătënd mai đioa toată,
Dar nu găsiră caii. Acum stăteau toți gloată
De îș vërsau arțagul prin groase injurări,
Și înfruntau argații cu aspre aruncări.
Sfădirea sgomotoasă d'o dată amuți
Căci cu o scire bună hangiul se ivi.
Un cicoș ce pe cale, đicea c'ar fi trecut
Lui i-ar fi đis că dënsul doi cai ar fi vëđut
In lacul de aproape căđuți și nomoliți,
Și cu mocirlă groasă de tot acoperiți,
Sbătëndu-se puternic să ésa din nomol,
Scăpënd chiar căt o dată și dănd ér rostogol,
Și de-or grăbi cu toții la lac a alerga,
Vor isbuti de sigur pe caii a-i scăpa.

Porniră căraușii cu par și cu prăjină,
Eu remăses în ciardă punându-mă la cină! —
Aici povestitorul în sec puțin tuși
Și ca pierdut prin gânduri cu ochi holbați privi.
Er noi ne pregătirăm minuni să auzim,
Și toți cam începurăm nerăbdători să fim.
Voiam să scim cum oare bătrénul a scăpat
Din cea primejdiă mare în care el a dat.
Căci pricepusem bine că căraușii toți
Din ciardă-i depărtase părechia cea de hoți,
Ca să rămăne coala bătrénul vai de el
În ciarda păcătoasă cu ghîdii singurel.
Bătrénul resuflase, urmându-și vorba sa
Ne spuse mai departe dicându-ne așa:
„Nu mi prea ticnea măncarea. Simțeam că un urît
Și ca o silă mare ce'un dor nepomenit Cluj
Ceasornicul din ciardă într'una ticăia
Tăcerea cea cumplită adânc me 'nfiora.
D'o dat mi s'e făcuse par'c aș fi auzit.
Vorbind ca și atunci cel glas cam răgușit.
Și mă cuprinse groaza. Ofiai după porcar
D'a cărui drag s'e mi cruță viața cei țilhari.
Apoi avui idea, un gând necugetat,
De care toată firea mi s'a cutremurat.
Căci îmi diceam de o dată că frații cărauși
Aname de hangiul din ciardă fură duși
Ca singur vai de mine acoloa rămânend,
Să poată să m'ucidă mai lesne, mai curënd . . .
Privii când spre hangiul când spre hangioica éraš,
Și cugetai în mine că s' potrivii tovarăși,
De și femeia, dênca dar harnică și tare,
P'un slăbănog ca mine s'îvingă deu în stare.

Apoi hangiul însuș puțin cam indesat,
Dar țepăn și cu brațe ca din oțel săpat.
Hangiul cu hangioaica mereu mă întreba,
Dacă doresc de vreme în pat a mă culca.
Ba începu hangiul cu zor să mă grăbească,
Țicându-mi că hangioaica vrea și ea s'odihnească.
Purtarea lor cu mine în temeri mă 'ntărea,
Și toată cugetarea prea mult în tulbura. —
În amintisem éráș de visul ce'l avui,
În noaptea cea din urmă când tot p'aici trecui,
Și mă 'ngrozi o frică mai mare ca dintăi,
O frică cum o poartă de moarte toți cei vii.
Porcarul înc'o dată în minte mi reveni
Dar mort zăcând în sânge acuma îl zării. —
Hangiul tot mai țanțoș de mine se ținea,
Cuțitul său a moarte în mâna sa lucea.
Înaintase séra dar nu era târziu
Pripirea lor pré bine acum o pricepui.
Zoreau ca să profite de scurtul lor prilej
Să mi trecă făr' de martor cuțitul prin gitlej.
Aicea o suflare de boare se porni
Și étă că hangiul afar din han eși,
Țicând cătră hangioaică: „pré mult am zăbovit,
„Mă tem că 's căraușii și noi n'am isprăvit.
Eu auđind aceasta d'o dat m'am oțărit
Smucindu-mă din casă-pe prispă am sărit.
„Ba nu sunt căraușii e vântul cel spurcat“
Răcni acum hangiul vėđênd că s'a 'nșelat.
„Sus bade! ține-l', ține-l'“ — țipă femeia sa,
Căci ea acum, la fugă tulind'o mă vedea.
Hangiul după mine. Ci eu mâncând pământul,
Mênat de groaza morții înaintez ca vântul.

O goană se incinge, cum rar s'a pomenit,
Un om e v^{en}ătorul, un om e cel gonit.
Și fug de mi pierd suflarea și fug ca deșelat
Deu nu știu până unde fugind m'am depărtat,
Dar sprinten de picere mai tare am fugit,
De cât hangiul crâncen de care fui gonit,
Căci resuflarea-i aspră din cât mai mult fugeam,
Tot mai in depărtare sunând o au^{di}am.
In fuga mea de moarte me-'mpedecai de-odat,
Mă clătini o clipă, apoi pe față-mi cad,
Și mi perd simțirea toată ... Nu știu cât voi fi stat,
Intins coala in groapă, in care am picat.
Când mi-am venit in fire lungit m'am pomenit,
Adîncă cugetare apoi mi-a trebuit,
Pân să-mi aduc aminte de groasnicul hangiu,
Și nu puteam pricepe, că sunt întreg și viu.
Scăparea tot scăpare acuma cugetam,
Dar chip de mântuire eu astfel nu găseam,
Ci în trăzni prin minte că dac' aș fi murit.
Colivă pentru mine nu s'ar fi împărțit
Căci nu aveam acasă nici mămă nici surorî,
S'arâte prin pomană că mi duc din suflet dor.
Să vede că căderea și aspra s^guduire
Făcuse să mă tulbur și să gândesc aiure.
Apoi din aiuire m'am recules puțin,
Ș'am început de frică să tremur, să suspin.
Ca să mă scol d'acolo din groapă nu 'ndrăz^{ne}am,
Să zac întreaga noapte lungit ăr mă temeam,
Căci dacă in picere să stau aș fi 'ndrăzⁿⁱt,
Hangiul tare lesne din han m'ar fi zărit,
Ci nu zăceam departe de ciarda-afurisită,
Viața-mi dară astfel nu ar fi fost scutită

Apoi stând toată noaptea pe pajiste culcat,
Ce lesne ucigașii de mine ar fi dat. —
Tindeam adins urechia cu rîvnă și cu drag,
Ca să aud vr'un sgomot din partea înspre lac,
Dar nici măcar un vuet de vînturi scormonit,
Ci de cum cărăușii venind, am aușit. —
Tăcere prea cumplită giur împrejur domnea,
Îm aușiam chiar dinții cum mi se clănțenea.
Din ciardă fără veste un sgomot îm veni,
Eu ca 'nțepat de șarpe de gios mă repeđii,
Fugii ca scos din minte, ca orb și ameițit,
Fugii pîn ce cu sila in fuga-mi fui oprit

Atât eram de capiu încât să poate ȃeu,
Că drumul înspre ciardă îl luasem nătăreu,
Nu sciu, dar sunt prea sigur, ca astfel s'a 'ntîmplat,
Căci prea eram aproape de ciardă când am stat.
In oarba mi alergare d'o claiie mă lovisem,
De fên mă 'npedecasem și astfel mă oprisem.
Eram turbat de groază încât ca să m'ascuns,
Am răscolit tot fênul și in claiă am pătruns.
Perdusem răsufarea și maș fi inecat
Dacă ca prin minune d'o gaură naș fi dat.
D'întăiū in zăpăceală mi de seamă n'am băgat,
Că dasem de o taină, d'un lucru pré ciudat.
Ci tocmai mai in urmă, când mi-am venit in fire,
Și am privit in giuru-mi, căđutam in uimire.
Când am vęđut că claiia inaltă și mai lată,
Din căte se întîmplase, să vęd eu ver odată,
De care eu întrecăt ades' m'am minunat,
O taină prețioasă in sine a păstrat.

Era un cuib de lotrii, cu pari imprăjmuit,
Apoi in chip de claie ascuns și tănuit.
Și ce să ved' intr'ensul? Cei cai ce să furase,
Pe cari cărăușii atât îi căutase. —
Păn' să aud cel vuet de care mă speriasem
Zăcend colea in groapă in mine cugetasem,
Că poate toată teama a fi nemotivată,
Și că fricoasa-mi minte de năluciri speriată,
M'ar fi făcut să 'ntîmpin și lucruri ce nu sunt,
Și că primejdia toată ar fi un prost de gând.
Acum când caii însă aice i-am văduț
In cele ce pățisem deplin m'am increduț. —
Nici n'apucasem încă ca să resuflu bine;
Când auđui un tropot, că inspre claie vine;
Și mai nu isprăvisem ca să mă pitulesc,
Când ca o licurice in cel lalt fund zăresc,
Și claia se desface, dănd tainică intrare
Hangiului ce vine pe cai mei călare.
Ér după el hangioaica încetinel pășesce,
Descălicănd hangiul ea astfel i vorbesc:
„Dar dacă el in fugă la lac va fi sosit,
Și chiar cu cărăușii se va fi intălnit?
Și decă lor va spune de goana ce i-ai dat?
Oar nu va fi primejdiă? N'or merge ei in sat,
Cu jalbă și cu pîră, ca să ne dovedească
Și astfel vai de mine a să ne prăpădească.
Tot ar fi fost mai bine dec' ai fi ascultat
De mine cum șisesem și să 'l fi injunghiat!“ —
„Taci“ — i respunse omul — și nu mai tot cobii
Ce lucru de pedeapsă au ne va dovedi?“
— Vai — șise ea acuma — ce stai de îm vorbesci,
Dar la porcarul cela, de loc nu te gândesci?“ —

„E vreme multă dragă, de când l'am omorît,
Și nimeni pân' acuma de el n'a pomenit.
Er negustorul nostru chiar decă a scăpat,
De cest omor d'atuncea, nimic nu a aflat,
Căci decă vr'o sciință de el ar fi avut,
La noi de bună samă nu s'ar fi abătut,
Ci chiar atunci in grabă mergend ne-ar fi pîrit
Ș' in temniță adîncă apoi ne-ar fi vîrit.
Dar tacî, căci negustorul de care te-ai speriat,
Precum îț spun nevastă in lac s'a cufundat,
Căci decă în mocirlă nu s'ar fi nomolit,
Din ochi ca o nălucă el nu mi-ar fi perit.
N'ai témă; căraușii departe sunt mînați,
Ei nu se 'ntorc mai grabnic, ca mâne dimineăț.
Când vor veni, vom spune, precum ne-am in voit
Că negustorul nostru de vreme a pornit.
Ci carul său in claia d'alături am băgat,
Er sluga sa prin trestii in lac l'am innecat.
Acolo pe stăpênul perdut îl va găsi,
Er ăsta pe porcarul deplin va mistui.“ —
La vorba cea din urmă hangiuul cel scârbos
Un hohot de satană din peptul său a scos.
Apoi pe călușeii de par îi a legat,
Și el și cu hangioaica îndat s'a depărtat. —
A rar în fac eu cruce arare orî mă 'nchin,
In ceia clipită însă eu m'am smerit deplin,
O lacrimă ferbinte din ochi-mi am strivit,
Și cu adîncă rîvnă credeul l'am rostit.
Apoi ca prin minune o linisce m'a luat,
Ș'am adormit in claie, ca 'n cel mai moale pat.
Din somnul meu pré dulce, pe când m'am pomenit
Pe cărauși afară vorbind i-am aaudit. —

Aici bătrênul prieten învins de suvenir,
Uită ca să și urmeze al povestirei fir...
Atât ne spuse însă, în ceia séră chiar
Că-și luâ pedeapsă dréptă părcchia de tîlharî.

